

Bibó István szalagavató beszéde

Elhangzott 2003 január 11-én

Kedves érettségizendő diákok, kedves vendégeink, kedves szülők, családtagok, kedves tanárok, munkatársaink!

Két éve ilyenkor, első érettségiző osztályunk szalagavatóján arról beszéltem, hogy mit gondolok az ünnepről; nemcsak erről a mi konkrét ünnepünkről, hanem általában az ünnep jelentőségéről, ünnep és hétköznapi összefüggéséről.

Most ugyanerről a tárgyról Márai Sándor gondolatait szeretném idézni. Mert az ugye nem kétséges, hogy számunkra - minden jelenlévő számára - ez a mai alkalom: ünnep. Tehát:

Márai Sándor: Az ünnepekről

(Füves könyv, 68.)

Ha az ünnep elérkezik életedben, ünnepelj egészen. Ölts fekete ruhát. Keféld meg hajad vizes kefével. Tisztálkodjál belülről és kívülről. Felejts el mindent, ami a köznapok szertartása és feladata. Az ünnepet nemcsak a naptárban írák piros betűvel. Nézd a régieket, milyen áhítatosan, milyen feltétlenül, milyen körülményesen, mennyi vad örömmel ünnepeltek! Az ünnep a különözés. Az ünnep a mély és varázssos rendhagyás. Az ünnep legyen ünnepies. Legyen benne tánc, virág, fiatal nők, válogatott étkek ... S mindenek-fölött legyen benne valami a régi rendtartásból, a hetedik napból, a megszakításból, a teljes kikapcsolásból, legyen benne áhítat és fölöttélenség. Az ünnep az élet rangja, felsőbb értelme. Készülj föl reá, testben és lélekben.

S nemcsak a naptárnak van piros betűs napja. Az élet elhoz másfajta, láthatatlan ünnepeket is. Ilyenkor felejts el mindent, figyelj az ünnepre.

Kedves tizenkettedikesek! Tudom, mert láttam, hogy sokat és sokan készültetek a mai napra; de tudjuk, hogy *készülni* könnyebb, mint *felkészülni*. Azt kívánom nektek, amit Márai ajánl: hogy legyetek felkészültek, és tudjatok mindent feledve - szép és lényegre utaló magyar kifejezéssel: önfeledten - figyelni az ünnepre. Most már nem kell önmagatokra figyelni, még előadás közben sem; és akkor megtapasztalhatjátok, hogy nem a produkciótól lesz igazivá az ünnep, hanem - ha tényleg ünnepi lélekkel adjátok elő - az ünneptől lesz igazivá a produkció.

A mai napon tehát az én legfontosabb kívánságom veletek kapcsolatban az, hogy legyen meg - és maradjon meg később is - bennetek az ünnepelni tudás képessége. A valódi ünnep ugyanis nem eredményez másnapos kedvetlenséget, nincs utána a "már megint kezdődik előlről ugyanaz" nyúlós rosszkedve; viszont erőforrás lesz számotokra a hétköznapi terheikhez és feladataikhoz, amelyekhez muszáj lesz visszatérni nemcsak az iskolában, hanem később is mindig.

Köszönjük, hogy dolgoztatok ezért az ünnepeért. És köszönjük mindenkinek, aki veletek együtt dolgozott és segített nektek: tánctanárnőnek, osztályfőnöknek, segítő tanároknak, a 11. évfolyamnak; és a helyszínt rendelkezésünkre bocsátó iskola munkatársainak.

Hadd fejezzem be mondanivalómat a már idézett Márai Sándor másik, ide vágó gondolatával:

Legtöbb ember egy életet tölt el azzal, hogy módszeresen, izzadva, szorgalmasan és ernyedetlenül készül a boldogságra. Terveket dolgoznak ki, hogy boldogok legyenek, utaznak és munkálkodnak e célból, gyűjtik a boldogság kellékeit, a hangya szorgalmával és a tigris ragadozó mohóságával. S mikor eltelt az élet, megtudják, hogy nem elég megszerezni a

boldogság összes kellékeit. Boldognak is kell lenni, közben. S erről megfeledkeztek.

Mi ne feledkezzünk meg. A 2002/2003-as érettségiző évfolyam szalagavató bálját megnyitom.